

i

## Tentamen

## PS1301, PSPR03: Socialpsykologi 1

## Anvisningar:

Observera att detta är en **individuell examination**. Individuell examination innebär att det är du som ska besvara frågorna själv. Samarbete med en annan person (kurskamrat eller utomstående) är inte tillåtet. Miniräknare och formelblad finns som resurs i tentan (längst ner i fönstret). En egen enklare miniräknare är tillåtet att använda. Inga andra hjälpmedel är tillåtna.

Maxpoäng på tentamen är 50. För *godkänt* krävs minst 25 poäng.

| BETYG | F      | E       | D       | C       | B       | A     |
|-------|--------|---------|---------|---------|---------|-------|
| Poäng | 0-24.5 | 25-29.5 | 30-34.5 | 35-39.5 | 40-44.5 | 45-50 |

Tentamen består av fem delar med olika sorters frågor:

**Del 1, flervalsfrågor (20 frågor, maxpoäng 20).** Den här delen avser att testa din kunskap kring socialpsykologiska termer och teorier. Varje rätt svar ger 1 poäng, fel svar ger 0 poäng. Alla frågor har endast ett korrekt svarsalternativ.

**Del 2, fleralternativsfrågor (7 frågor, maxpoäng 8).** Den här delen avser att mäta din kunskap gällande att beskriva och tillämpa socialpsykologiska begrepp. Frågorna ger 0.5 poäng för varje rätt svar och minus 0.5 poäng för varje felaktigt svar. Det går dock inte att få mindre än 0 poäng på en fråga.

**Del 3, välj textalternativ (5 frågor, maxpoäng 10).** Den här delen avser att mäta din förmåga att tillämpa olika socialpsykologiska och metodologiska begrepp samt att relatera dem till verkligheten och varandra.

**Del 4, flerval och uträkning (3 frågor, maxpoäng 6).** Den här delen avser att mäta din förmåga att redovisa grundläggande metodologiska och statistiska begrepp inom den experimentella socialpsykologin.

**Del 5, matchning (1 fråga, maxpoäng 6).** Denna del avser att mäta din kunskap gällande att redogöra för och tillämpa grundläggande socialpsykologiska teorier och begrepp.

- 1(a)** Under ett möte är alla i gruppen initialt positiva till ett riskfyllt beslut. Efter att ha diskuterat på mötet blir gruppen ännu mer positiva till att ta en stor risk. Vilken process är mest central här?

## Välj ett alternativ:

- ☐ Socialt maskande (social loafing)
- ☐ Pluralistic ignorance
- ☐ Grupptänk (group think)
- ☐ Gruppolarisering (group polarisation)
- ☐ Kognitiv dissonans

Totalpoäng: 1

**1(b)** Vilket av följande ökar sannolikheten att du lyder en auktoritet?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Du upplever reaktans.
- ☐ Du har mycket kunskap inom området.
- ☐ Auktoriteten tillhör din ingrupp.
- ☐ Du har en neurotisk personlighet.
- ☐ Du följer normen om reciprocitet.

---

Totalpoäng: 1

**1(c)** På en fest ser du att alla har tagit av sig skorna vid dörren, trots att ingen har sagt något. Vilken normtyp handlar det här om?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Moralisk norm (moral norm)
- ☐ Föreskrivande norm (prescriptive norm)
- ☐ Personlig norm (personal norm)
- ☐ Offentlig norm (public norm)
- ☐ Deskriptiv norm (descriptive norm)

---

Totalpoäng: 1

**1(d)** Vilket av följande är INTE en aspekt av kön?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Könssammansättning
- ☐ Biologiskt kön
- ☐ Juridiskt kön
- ☐ Könsuttryck
- ☐ Könsidentitet

---

Totalpoäng: 1

- 1(e)** En person accepterar argument som stödjer den egna politiska övertygelsen men avfärdar systematiskt motargument som nonsens, trots att de är minst lika starka. Vilket begrepp beskriver detta bäst?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Bekräftelsebias (confirmation bias)
- ☐ Informativt inflytande
- ☐ Motiverat resonemang (motivated reasoning)
- ☐ Central bearbetning
- ☐ Illusorisk korrelation

---

Totalpoäng: 1

- 1(f)** Vad visar majoriteten av socialpsykologisk forskning gällande könsskillnader?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Att könsskillnader generellt är oberoende av situationen.
- ☐ Att könsskillnader ofta är små är kontextberoende.
- ☐ Att "kön" är för svårt att definiera för att kunna dra några slutsatser om könsskillnader.
- ☐ Att kön inte påverkar beteende alls.
- ☐ Att könsskillnader främst beror på gener.

---

Totalpoäng: 1

- 1(g)** Enligt föreläsningen och kapitlet om fördomar, vilka komponenter består stereotyper av?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Medvetna och omedvetna komponenter.
- ☐ Kognitiva, affektiva och beteendemässiga komponenter.
- ☐ Biologiska, sociala och kulturella komponenter.
- ☐ Individuella och kollektiva komponenter.
- ☐ Positiva och negativa komponenter.

---

Totalpoäng: 1

- 1(h)** Sile svarar i en enkät att hen alltid återvinner, trots att det faktiskt inte stämmer. Sile vill gärna uppfattas som miljömedveten. Vilket begrepp förklarar detta bäst?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Impression management (självpresentation)
- ☐ Kognitiv dissonans
- ☐ Overjustification
- ☐ Effort justification
- ☐ Self perception (självuppfattning)

---

Totalpoäng: 1

- 1(i)** Self-efficacy syftar främst på

**Välj ett alternativ:**

- ☐ en persons generella självkänsla.
- ☐ hur andra uppfattar någons kompetens.
- ☐ motivationen att prestera bättre än andra.
- ☐ att framställa sig själv i positivt ljus.
- ☐ tron på den egna förmågan att klara specifika uppgifter.

---

Totalpoäng: 1

- 1(j)** Människor tenderar oftast att känna störst attraktion till personer som...

**Välj ett alternativ:**

- ☐ har en ambivalent anknytningsstil.
- ☐ är oberäkneliga.
- ☐ är emotionellt uttrycksfulla.
- ☐ är symmetriska.
- ☐ liknar dem i värderingar och intressen.

---

Totalpoäng: 1

- 1(k)** Under ett seminarium uttrycker ingen kritik mot ett beslut som tas, trots att flera deltagare privat senare säger att de hade allvarliga invändningar. Gruppen var mycket sammanhållen och beslutet togs under tidspress.

Vilken process är detta ett exempel på?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Informativt inflytande (informative influence)
- ☐ Falsk konsensus
- ☐ Socialt maskande (social loafing)
- ☐ Gruppolarisering (group polarisation)
- ☐ Grupptänk (group think)

---

Totalpoäng: 1

- 1(l)** En person bevittnar en olycka men ingriper inte, trots att hen ofta annars hjälper. Efteråt säger hen att situationen verkade ofarlig eftersom ingen annan reagerade. Vilken mekanism är mest central här?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Deindividuering
- ☐ Self-perception (självuppfattning)
- ☐ Grupptänk (group think)
- ☐ Normativt inflytande
- ☐ Bystander-effekten

---

Totalpoäng: 1

- 1(m)** Ett barn som ofta sett aggressiva beteenden belönas i sin omgivning slår en klasskamrat för att lösa en konflikt. Vad är detta ett exempel på?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Biologisk instinkt
- ☐ Konformitet
- ☐ Social inlärning
- ☐ Frustration-aggression
- ☐ Katarsis

---

Totalpoäng: 1

**1(n)** Vilket av följande är ett exempel på social facilitation?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Tyre låter bli att anstränga sig under ett grupparbete eftersom läraren ändå inte kan se vem som har gjort vad.
- ☐ Charlie äter en frukt istället för att äta godis för att det råkade stå en fruktskål på bordet på väg till godisskåpet.
- ☐ På en maskerad fest börjar en annars försiktig person skrika elaka saker till främlingar eftersom ingen vet vem hen är.
- ☐ Lelle, som precis har tagit körkort, kör sämre och mer distraherat när det är andra personer i bilen.
- ☐ I ett möte säger alla att de håller med chefen, vilket leder till att ett snabbt beslut tas.

---

Totalpoäng: 1

**1(o)** Vilket av följande är ett exempel på social role theory?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Människor föredrar medlemmar ur den egna könsgruppen för att det stärker deras sociala identitet.
- ☐ Kvinnor presterar sämre i matematik när de påminns om könsskillnader i ämnet.
- ☐ Män är i genomsnitt mer aggressiva än kvinnor på grund av skillnader i hormonnivåer.
- ☐ En kvinna som är chef bedöms som mindre sympatisk på grund av att hennes beteende bryter mot könsstereotyper.
- ☐ Kvinnor ses som mer omhändertagande än män eftersom de oftare har den typen av roll i samhället.

---

Totalpoäng: 1

**1(p)** Safi har gått i terapi i några månader men hör sedan inte av sig igen. Psykologen säger till sin kollega att "det var egentligen uppenbart att det skulle bli såhär". Vad är psykologens inställning ett exempel på?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Hindsight bias
- ☐ Primacy-effekten
- ☐ Informativt inflytande
- ☐ Inoculation
- ☐ Illusory correlation (skenbar korrelation)

---

Totalpoäng: 1

**1(q)** Sia tror att de flesta andra också delar hennes åsikt i en politisk fråga, trots att hon är i minoritet. Vad är detta ett exempel på?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Group think (grupptänk)
- ☐ Self presentation (självpresentation)
- ☐ False consensus (falsk konsensus)
- ☐ False uniqueness (falsk unikhet)
- ☐ Pluralistic ignorance (pluralistisk ignorans)

---

Totalpoäng: 1

**1(r)** Konformitet minskar tydligt när...

**Välj ett alternativ:**

- ☐ beteenden är offentliga.
- ☐ gruppen är mer sammanhållen.
- ☐ gruppen är större.
- ☐ uppgiften är enkel.
- ☐ en annan person inte håller med majoriteten.

---

Totalpoäng: 1

**1(s)** Vad är ett vanligt problem med ögonvittnesmål enligt socialpsykologisk forskning?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Vittnen är objektiva eftersom de inte var involverade i händelsen.
- ☐ Vittnen tenderar att minnas för mycket information.
- ☐ Vittnen är sällan påverkade av ledande frågor.
- ☐ Vittnens minnen kan förvrängas av efterföljande information och förväntningar.

---

Totalpoäng: 1

- 1(t)** När Samis kurskamrat, som har samma etniska bakgrund som Sami, misslyckas med något tänker Sami att det var på grund av tillfälliga omständigheter. När en annan kurskamrat, med en annan etnisk bakgrund än Sami, misslyckas med samma uppgift tänker Sami att hen måste vara korkad. Vad är detta ett exempel på?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Spotlight-effekten
- ☐ Self-serving bias (själv tjänande bias)
- ☐ Ultimate attribution error
- ☐ Informativt inflytande
- ☐ Pluralistisk ignorans

---

Totalpoäng: 1

- 2(a)** Vilket/vilka av följande har tagits upp under kursens gång som funktioner av fördomar mot andra grupper?

**Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ Intern attribuering (internal attribution)
- ☐ Rättfärdigande (justification)
- ☐ Kontakt (contact)
- ☐ Försvar (defense)
- ☐ Effektivitet (efficiency)

---

Totalpoäng: 1.5

- 2(b)** Vilket/vilka av följande ingår i "de fyra c" som enligt applicerad socialpsykologi kan hjälpa till att bidra till fred?

**Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ Samarbete (cooperation)
- ☐ Eftergivenhet (compliance)
- ☐ Kommunikation (communication)
- ☐ Konformitet (conformity)
- ☐ Kontakt (contact)

---

Totalpoäng: 1.5

**2(c)** Vilket/vilka av följande ökar risken för deindividuering?

**Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ Acceptans
- ☐ Altruism
- ☐ Avvikande normer
- ☐ Anonymitet
- ☐ Alkoholintag

---

Totalpoäng: 1

**2(d)** Vilket/vilka av följande är bra sätt att motverka dålig samstämmighet/konsensus?

**Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ Låt minoriteten komma till tals.
- ☐ Öka sannolikheten för offentlig (public) konformitet.
- ☐ Uppmuntra alternativa åsikter och synpunkter.
- ☐ Se till så att gruppen är homogen.
- ☐ Ha en tydlig ledare.

---

Totalpoäng: 1

**2(e)** Vilket/vilka av följande är sätt som aggression kan påverkas av social inlärning?

**Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ När vi får en extern belöning för att vara aggressiva lär vi oss att det är ett bra beteende.
- ☐ När vi använder instrumentell aggression lär vi oss att det är mer effektivt än fientlig (hostile) aggression.
- ☐ När vi känner oss väldigt frustrerade lär vi oss att rikta den frustrationen mot någon annan i form av aggressivitet (så kallad displacement).
- ☐ När vi ser andra personer som är aggressiva lär vi oss att det är ett acceptabelt beteende (en norm).
- ☐ När vi ser någon slåss för att få det den vill ha lär vi oss att det är ett möjligt sätt att lösa en situation på.

---

Totalpoäng: 1

**2(f)** Vilket/vilka av följande är saker som påverkar hjälpsamhet (enligt forskning)?

**Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ Socioekonomisk status
- ☐ Socialisering
- ☐ Politisk preferens
- ☐ Humör
- ☐ Norm om reciprocitet

---

Totalpoäng: 1.5

**2(g)** Vilket/vilka av följande är effektiva sätt att minska social loafing?

**Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ Bedöm prestationen för hela gruppen snarare än individuellt.
- ☐ Variera gruppmedlemmar ofta.
- ☐ Ha anonyma inlämningar.
- ☐ Gör uppgiften engagerande.
- ☐ Se till att gruppen har en homogen kunskapsnivå.

---

Totalpoäng: 0.5

**3(a)**

Enligt elaboration likelihood model leder  (svaga argument, starka argument, snygga argument, känslobaserade argument, upprepade argument) till mer övertalning enligt den centrala ruten. Det är denna rutt som tas

när mottagaren är  (är trött, är motiverad, har arousal, har bråttom, är frustrerad)

---

Totalpoäng: 2

**3(b)**

(Informativ influens, Extern attribuering, Self-serving bias, Stereotypot, Pluralistisk ignorans) sker när

en person görs medveten om sin grupptillhörighet inför en prestation; denna medvetenhet har ofta en  (positiv, negativ, neutral, kontrollerad, informativ) effekt på prestationen.

---

Totalpoäng: 2

- 3(c)** I föreläsningen om bystandereffekten presenterades ett antal steg som behövde uppnås för att en person ska hjälpa till i en nödsituation. Välj rätt steg och i rätt ordning nedan.

Första steget:  (, Tolka som nödsituation, Uppmärksamma situationen, Beslut om möjlig handling, Ta/känna ansvar, Intern attribution, Cost/benefit-analysis).

Andra steget:  (Uppmärksamma situationen, Beslut om möjlig handling, Tolka som nödsituation, Ta/känna ansvar, Cost/benefit-analysis, Intern attribution).

Tredje steget:  (Intern attribution, Beslut om möjlig handling, Uppmärksamma situationen, Ta/känna ansvar, Cost/benefit-analysis, Tolka som nödsituation).

Fjärde steget:  (Ta/känna ansvar, Intern attribution, Cost/benefit-analysis, Tolka som nödsituation, Beslut om möjlig handling, Uppmärksamma situationen).

---

Totalpoäng: 2

- 3(d)** En chef bedömer att Mischa, en väldigt attraktiv nyanställd, är mer kompetent än Eli, en mindre attraktiv nyanställd, trots att deras faktiska kompetens är likvärdig. Mischa får därmed mer ansvar och efter några månader har Mischa därför bättre koll på arbetsuppgifterna än Eli.

Det här är ett exempel på när  (social identitet, attraktivitetsstereotyp, social facilitation, mere exposure,

falsk konsensus) leder till  (reciprocitet, stereotypot, gruppolarisering (group polarisation), självuppfyllande profetia, ingrupsfavorisering).

---

Totalpoäng: 2

**3(e)**

Enligt teorin om  (priming, socialt åtagande, kognitiv dissonans, social exchange, pluralistisk ignorans) borde Sina ha mer positiv inställning till att städa hemma om städning tidigare har belönats med

(tusen kronor, nya hörlurar, en high five, en veckas semester, middag på en fin restaurang).

---

Totalpoäng: 2

**4(a)** Vilken av följande korrelationer är starkast?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ 0.25
- ☐ 2
- ☐ -0.75
- ☐ -0.1
- ☐ -1.3

---

Totalpoäng: 1

**4(b)** Vad mäter Pearsons produktmomentkorrelation?

**Välj ett alternativ:**

- ☐ Styrkan av en icke-linjär relation mellan två variabler.
- ☐ Styrkan och riktningen av en linjär relation mellan två kontinuerliga variabler.
- ☐ Rangordningen av två kategoriska variabler.
- ☐ Effekten av en variabel på en annan variabel.
- ☐ Skillnaden mellan medianvärdena av två variabler.

---

Totalpoäng: 1

**4(c)** Psykologen Alice Happy mätte självskattad livstillfredsställelse (0–25) och arbetsglädje (0–20). Högre värden = mer av egenskapen.

- a) Beräkna Pearsons korrelationskoefficient, var tydlig med att visa din uträkning (3p)  
 b) Vad säger resultatet om sambandet mellan variablerna? (1p)

| Deltagare | Livstillfredsställelse | Arbetsglädje |
|-----------|------------------------|--------------|
| A         | 18                     | 12           |
| B         | 14                     | 5            |
| C         | 9                      | 11           |
| D         | 16                     | 18           |
| E         | 11                     | 5            |
| medel     | 13,6                   | 10,2         |
| s         | 3,6                    | 5,4          |

Skriv ditt svar här. Ändringar sparas automatiskt.

Teckenf...
B
I
U
 $\times_2$ 
 $\times^2$ 
 $\int_x$

$\Sigma$

Ord: 0/400

Totalpoäng: 4

5

**Matcha ihop situationerna med rätt begrepp:**

|                                                                                             | Normativt<br>inflytande | Perifer<br>rutt       | Informativt<br>inflytande | Kognitiv<br>dissonans | Inget<br>begrepp att<br>tillämpa | Central<br>rutt       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------|---------------------------|-----------------------|----------------------------------|-----------------------|
| En person ändrar uppfattning baserat på sitt eget beteende.                                 | <input type="radio"/>   | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>            | <input type="radio"/> |
| En person ändrar uppfattning efter att ha sovit på saken.                                   | <input type="radio"/>   | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>            | <input type="radio"/> |
| En person ändrar uppfattning efter att gruppen uttryckt andra åsikter i en oklar situation. | <input type="radio"/>   | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>            | <input type="radio"/> |
| En person följer gruppen för att inte sticka ut, trots att hen vet att gruppen har fel.     | <input type="radio"/>   | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>            | <input type="radio"/> |
| En person ändrar uppfattning efter att en expert på området har gett sin åsikt.             | <input type="radio"/>   | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>            | <input type="radio"/> |
| En person ändrar uppfattning efter att ha fått höra starka argument för något.              | <input type="radio"/>   | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>            | <input type="radio"/> |

Totalpoäng: 6